

UNIVERSITATEA LIBERĂ INTERNAȚIONALĂ DIN MOLDOVA
FACULTATEA DREPT
CATEDRA “DREPT PUBLIC”

PROGRAMA ANALITICĂ LA DISCIPLINA
CRIMINALISTICA

AUTOR: PROFESOR UNIVERSITAR,
DOCTOR HABILITAT ÎN DREPT M. GHEORGHITĂ _____

NUMĂRUL TOTAL DE ORE: 202 ore

NUMĂRUL ORELOR DE CONTACT: 86 ore

ORE DE CURS: 44 ore SEMINARI: 42 ore

CREDITE ECTS: 6

SEMESTRUL: V

PROGRAMA A FOST DISCUTATĂ ȘI APROBATĂ LA ȘEDIȚA CATEDREI
PROCES VERBAL NR. 1 din 3 septembrie 2012 _____

NOTĂ ÎNTRODUCTIVĂ

Studierea și însușirea criminalisticii -știință a investigării infracțiunilor, este absolut necesară viitorilor juriti, în special celor ce vor activa în organele speciale sau a ocrotirii normelor de drept a statului, precum și a celor ce vor practica avocatura ori vor fi încadrați în alte instituții statale sau neguvernamentale, organizații, firme etc.

Scopul de bază al cursului este de a pune la dispoziția studenților un cumul de cunoștințe criminalistice fundamentale și a forma la ei o gândire criminalistica combinativă, reeșind din situațiile criminalistice tipice și concrete, de a forma la ei anumite deprinderi de a analiza informația criminalistică parvenită sau acumulată în cadrul investigațiilor efectuate întru stabilirea anumitor cauze infracționale și făptuitorilor acestora, precum ai îmbogăți cu cunoștințele criminalistice necesare (concepțe, teorii, metode, mijloace, procedee, principii etc.) și la un nivel teoretic performant de ai pregăti pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală, prevăzute în Codul de procedură al Republicii Moldova. Aptitudinile tactice și procesuale necesare de efectuare a acțiunilor de urmărire penală urmează a fi cultivate un cursul "Practicum criminalistic" la anul următor de studii, după ce se însușește și cursul Drept procesual penal.

Programa este elaborată în corespundere cu Planul de studii a facultății de Drept și conține pentru secția zi- **44 ore de curs și 42 ore- seminare, ore-- lucru de sinestătător, finalizându-se în semestrul 5 cu examen.** Pentru studenții secției fără frecvență cursul cuprinde **20 ore de curs; 8 ore seminare și 108 ore - de sinestătător, Credite alocate -6.**

Factorul care poate aduce la o bună însușire a criminalisticii este mai înainte de toate familiarizarea studenților cu tot conținutul prezentei Programe, pătrunderea în esența ei, crearea unei imagini referitor la conținutul materiei de predare, conștientizarea importanței și necesității acesteia la formarea specialistului-jurist. Un alt moment important este frecventarea orelor de curs, conspectarea materialului predat, pregătirea sistematică către seminare, participarea în discuții la seminare pe problemele vizate de profesor, abordarea altor probleme similare, apelarea la consultațiile profesorului

Succesul la însușirea acestui curs va fi determinat de atitudinea studenților față de materialul prezentat lor, eforturile întreprinse de sinestătător a problemelor vizate în Program, perceperea materialului studiat, combinarea cunoștințelor teoretice cu cele practice, studierea suplimentară a actelor normative, inclusiv departamentale care reglementează activitățile instituțiilor, subdiviziunilor criminalistice, discuțiile în cadrul seminarelor, cercurilor științifice etc.

Suportul de bază la însușirea cursului este de asemenea buna cunoaștere a teoriei dreptului, normelor dreptului constituțional, dreptului procesual penal, dreptului penal, dreptului și procesului civil, psihologiei, logice, etice, estetice, care în deplina măsură determină aspectele procesuale și tactice ale criminalisticii.

Pe toată perioada de studiere a cursului de Criminalistică în cadrul seminarelor și cercurilor științifice studențești se vor pregăti comunicări științifice, articole pentru publicări, teze de licență, studenții pot fi antrenați în analiza practicii de urmărire penală și judecătorești, de expertiză judiciară, precum și în investigațiile ce constituie obiectivul direcțiilor de cercetări științifice ale catedrei, elaborând și rapoarte către Symposia Studentium sau pregătindu-se către Olimpiadele interuniversitare la Criminalistică. Studenții pot lua cunoștință cu materialele didactice la catedră (schițe, manuale, tratate, monografii, elaborări metodice, publicații periodice, materiale ale conferințelor și simpoziunilor

naționale și internaționale, mostre de tehnică criminalistică), de asemenea pot lucra și în biblioteca, videoteca ULIM sau biblioteca de Drept.

IV. Distribuția orelor pe tipurile de activități

Nr. temei	Compartimentul, tema	Activități didactice								
		Curs			Seminare			l. independ		
		zi	f/r	II sp	zi	f/r	II sp	zi	f/r	II sp
Compartimentul 1. Bazele teoretice și metodologice ale criminalisticii										
1.	Criminalistica ca știință și disciplină de studiu	2			2					
2.	Activitatea infracțională și activitatea de investigare a acesteia ca obiecte de studiu ale științei criminalistice	1								
3.	Scurt istoric privind apariția și dezvoltarea științei criminalistice	d/s								
4.	Teoria identificării și diagnosticării criminalistice	3			3					
5.	Înregistrarea criminalistică	1			1					
Compartimentul II. Tehnica criminalistică										
6.	Aspecte conceptuale privind tehnica criminalistică	1			1					
7.	Calculatoarele în activitatea criminalistică	1			1					
8.	Fotografia și videoînregistrarea	1			1					
9.	Traseologia criminalistică	3			3					
10.	Armologia judiciară	2			2					
11.	Documentologia criminalistică	3			3					
12.	Gabitoscopia criminalistică	1			1					
Compartimentul III . Tactica criminalistică										

13.	Tezele generale ale tacticii criminalistice	2			2					
14.	Tactica cercetării la fața locului. Examinarea corporală	3			4					
15.	Tactica audierii persoanelor în procesul penal	2			4					
16.	Tactica percheziției și ridicării de obiecte	1			1					
17.	Tactica experimentului de anchetă Tactica interceptării comunicărilor	1								
19.	Tactica prezentării spre recunoaștere	1			1					
20.	Formele și tactica utilizării cunoștințelor speciale în activitatea de investigare a infracțiunilor	2			2					
Compartimentul IV. Metodica criminalistică										
21.	Aspecte conceptuale privind metoda criminalistică	1			1					
22.	Investigarea criminalistică a omorului sau vătămării integrității corporale	2			2					
23.	Investigarea criminalistică a violului	1								
24.	Investigarea criminalistică a infracțiunilor contra patrimoniului	2			2					
25.	Investigarea criminalistică a infracțiunilor ecologice	1								
26.	Investigarea criminalistică a infracțiunilor economice	2			2					
27.	Investigarea criminalistică a infracțiunilor în domeniul transporturilor	1								
28.	Investigarea criminalistică a infracțiunilor săvârșite de persoane cu funcții de răspundere	2			2					
29.	Particularitățile investigării infracțiunilor săvârșite de grupele criminale organizate	1			1					
Total		44			42					
Credite 5										

Conținutul Programei

Compartimentul 1. *Bazele teoretice și metodologice ale criminalisticii*

Tema nr.1 Criminalistica ca știință și disciplină de studiu

Destinația și obiectul criminalisticii. Sarcinile criminalisticii în asigurarea ordinii de drept.

Rolul criminalisticii în prevenirea și descoperirea infracțiunilor.

Criminalistica în sistemul științelor juridice. Raporturile criminalisticii cu teoria dreptului, dreptul penal, dreptul procesual penal, criminologia, medicina legală, psihiatria judiciară, psihologia judiciară și alte științe. Sistemul criminalisticii. Bazele teoretice și metodologice ale criminalisticii. Tehnica criminalistică. Tactica criminalistică. Metodica criminalistică. Metodologia criminalisticii. Metodele generale științifice. Metode sistematico-structurale. Rolul deducției și inducției. Metoda ipotetică de cunoaștere. Modelarea. Folosirea procedurilor de cunoaștere: analizei, sintezei, comparației, abstracției, generalizării. Metodele speciale ale criminalisticii. Metodele științelor naturale și tehnice. Criteriile de admisibilitate a metodelor în criminalistică și în procedura judiciară. Caracterul criminalisticii. Conceptul de criminalistică în alte țări. Tendințe actuale de dezvoltare a criminalisticii.

Tema nr.2. Activitatea infracțională și activitatea de investigare a acesteia ca obiecte de studiu ale științei criminalistice.

Esența și structura activității infracționale. Subiecții activității infracționale. Mijloacele activității infracționale. Obiectul activității infracționale (victima). Consecințele activității infracționale. Caracteristică criminalistică a infracțiunii. Notiunea și structura caracteristicii criminalistice a infracțiunii. Caracterul de legitate dintre componentele structurale ale caracteristicii criminalistice. Situația de urmărire penală ca bază de elaborare a programului de investigație. Notiunea și clasificarea situațiilor de urmărire penală. Situația de urmărire penală și caracteristica criminalistică a infracțiunilor. Versiunile criminalistice ca instrument de cunoaștere a activității infracționale. Notiunea și clasificarea versiunilor. Principii de elaborare și verificare a versiunilor. Esența și scopurile planificării urmăririi penale. Principiile de bază ale planificării urmăririi penale și investigării infracțiunilor. Interacțiunea ofițerului de urmărire penală cu organele operative de investigație, subdiviziunile criminalistice și alte instituții, departamente în procesul de descoperire al infracțiunilor.

Tema nr.3 Scurt istoric privind apariția și dezvoltarea științei criminalistice

Apariția și consolidarea cunoștințelor criminalistice. Rolul științelor exacte în formarea și dezvoltarea tehnicii criminalistice. Operele lui H.Gross, A.Bertillon, E.Locard, F.Galton, M.Minovici.

Criminalistica în Rusia, epoca sovietică și România. Acumularea datelor empirice (a.1900-1930). Consolidarea teoriilor criminalistice particulare (a. 1930—1960), formarea teoriei generale a criminalisticii, matematizarea și computerizarea criminalisticii (a. 1960—2007) Școala criminalistică din România. Premisele constituirii criminalisticii în țara noastră. Evoluția și starea criminalisticii în țările occidentale. Colaborarea internațională a criminaliștilor.

Tema nr.4. Identificarea criminalistică și diagnostică

Esența și notiunea de identificare criminalistică. Premisele științifice ale identificării criminalistice.

Însemnătatea identificării criminalistice în practica de urmărire penală, de expertiză și judiciară.

Tipurile identificării criminalistice. Identificarea individuală și de grup. Identificarea sursei de

proveniență. Identificarea unui obiect pe baza fragmentelor lui. Obiectele identificării criminalistice și clasificarea lor. Notiunea și clasificarea indiciilor identificatoare. Subiecții identificării criminalistice. Etapele de identificare. Examinarea preliminară a obiectelor identificării. Examinarea separată. Examinarea comparativă. Evaluarea rezultatelor. Formularea concluziilor. Particularitățile unor tipuri de expertize de identificare. Utilizarea metodelor matematice și a MEC în cercetările de identificare. Diagnostica criminalistică. Noțiunea și etapele diagnosticării criminalistice.

Tema nr. 12 Înregistrarea criminalistică

Notiunea de înregistrare criminalistică și sarcinile ei. Tipurile de înregistrare criminalistică. Înregistrarea infracțiunilor și infractorilor. Evidența nominală. Sisteme automatizate de înregistrare dactiloscopică. Înregistrarea persoanelor dispărute fără urmă și a cadavrelor neidentificate. Înregistrarea după modul de operare a infractorilor. Evidența obiectelor, gloanțelor și tuburilor trase privind infracțiunile rămase în evidență cu autori necunoscuți. Utilizarea evidențelor la descoperirea infractorilor. Perspectivele dezvoltării evidențelor criminalistice în țara noastră. Amprenta genetică — o nouă formă de evidență criminalistică.

Compartimentul II. Tehnica criminalistică

Tema nr.5 Aspecte conceptuale privind tehnica criminalistică.

Tehnica criminalistică — notiunea, sarcinile și structura. Performanțele științelor exacte - principalul izvor de dezvoltare a tehnicii criminalistice. Metodele și mijloacele tehnico-științifice de bază, utilizarea lor în criminalistică. Clasificarea metodelor și mijloacelor tehnico-științifice. Tehnica criminalistică a ofițerului de urmărire penală și specialistului criminalist. Trusele criminalistice. Aparatul de luat vederi. Magnetofonul (dictofonul), videomagnetofonul. Laboratoarele criminalistice mobile. Metodele și mijloacele tehnico-criminalistice folosite pentru cercetarea corpurilor delictive. Metodele microscopice de examinare. Cercetările în raze invizibile ale spectrului: în raze infraroșii, ultraviolete și în radiații Roentgen. Analiza luminiscentei. Cercetările cu aplicarea izotopilor radioactivi. Analiza spectrală prin emisie și prin absorbție. Cromatografia. Metode contemporane de înaltă sensibilitate de examinare a compoziției și structurii substanței.

Tema nr.6. Calculatoarele în structura tehnicii criminalistice

Munca analitico-informatională în cadrul cercetării infracțiunilor. Sursele de informație orientată și probantă. Sisteme computerizate de acumulare și deservire a procesului de investigație a infracțiunilor. Utilizarea datelor acumulate la adoptarea deciziilor criminalistice și efectuarea eficientă a acțiunilor de urmărire penală, de investigație operativă. Folosirea mijloacelor electronice de calcul în activitatea de perfectare a documentelor procesuale. Sisteme automatizate de informație și cercetare în organele speciale și de drept. Automatizarea evidențelor criminalistice. Automatizarea activităților de expertiză.

Tema nr.7. Fotografia și videoînregistrarea criminalistică

Notiunea de fotografie și videoînregistrare criminalistică. Importanța lor în activitatea de urmărire penală și de expertiză judiciară. Aplicarea fotografiei criminalistice de către ofițerul de urmărire penală, specialist și expert în cadrul investigațiilor infracțiunii. Fotografia criminalistică operativă (de fixare), notiunea și metodele ei. Fotografia panoramică, de măsurare, stereoscopică. de reproducție a semnalelor. Fotografiera în timpul efectuării acțiunilor de urmărire penală. Fotografiera locului infracțiunii, a urmelor, obiectelor, documentelor. Fotografiile de orientare, schită, a obiectelor principale, de detaliu. Macrofotografia. Aplicarea videoînregistrării în procesul efectuării acțiunilor de urmărire penală. Procedee de videoînregistrare, Fotografia de examinare criminalistică, metodele fotografice de amplificare a contrastului, separatoare de culori. Fotografiera în radiații invizibile (infraroșii, ultraviolete, Roentgen). Microfotografia.

Tema nr.8. Traseologia criminalistică

Notiunea de urmă și traseologie. Bazele științifice ale cercetării urmelor. Importanța traseologiei în practica criminalistică. Mecanismul formării urmelor și principiile de depistare, documentare, fixare și ridicare a acestora. Interpretarea urmelor la locul depistării lor. Clasificarea urmelor.

Ampretele de mâini. Desenele papilare, proprietățile și tipurile lor. Depistarea și ridicarea amprentelor digitale. Examinarea poroascopică și cretoscopică. Urmele plantare. Urmele tălpilor, picioarelor, de încălțăminte. Cărarea de urme și semnificația ei criminalistică. Fotografierea, măsurarea, descrierea urmelor plantare. Urmele uneltelor de efracție și a instrumentelor de spargere, clasificarea lor. Fixarea și ridicarea urmelor. Urmele mijloacelor de transport, clasificarea lor. Particularitățile fixării și ridicării urmelor mijloacelor de transport. Urmele de dinți, de buze, ale unghiilor, alte urme materiale, care prezintă o semnificație criminalistică (olfactive, microbiotele). Cercetarea și examinarea prealabilă a urmelor. Interpretarea și descrierea urmelor în procesul-verbal. Posibilitățile expertizei traseologice în stabilirea circumstanțelor și a obiectelor creatoare de urme. Pregătirea materialelor și formularea întrebărilor pentru expert. Evaluarea concluziei expertului.

Tema nr.9. Armologia judiciară

Esența și notiunea de armologie. Notiunea de balistică judiciară, bazele ei științifice. Însemnătatea balisticii judiciare în practica de urmărire penală și de examinare a cauzelor în judecată. Obiectele balisticii judiciare. Clasificarea armelor de foc. Munițiile. Clasificarea lor. Mecanismul formării urmelor la folosirea armelor de foc. Clasificarea urmelor împucăturii și rolul lor în identificarea armei, în stabilirea direcției tirului, locului și distanței de tragere. Cercetarea și examinarea prealabilă a armei de foc și a urmelor împucăturii. Particularitățile de fixare și ridicare a armelor de foc, a cartușelor, a tuburilor și proiectilelor. Expertiza balistică judiciară. Pregătirea materialelor pentru expertiza balistică. Problemele care pot fi solutionate de expert. Identificarea armei după tubul tras și glonț. Notiunea și clasificarea armelor albe. Istoria apariției și perfecționării armelor albe. Expertiza armelor albe. Materiale (substanțe) de explozie. Clasificarea substanțelor explozive. Determinarea naturii exploziei. Stabilirea epicentrului exploziei, estimarea masei încărcăturii explodate în echivalent trotilic.

Tema nr.10. Documentologia criminalistică

Principiile științifice ale cercetării scrisului. Deprinderile de scris. Legitățile formării și modificării deprinderilor de scris. Stereotipul dinamic. Individualitatea scrisului și variabilitatea particularităților lui. Elementele identificatoare ale scrisului, clasificarea lor. Semnele topografice. Caracteristicile scrisului. Elementele generale și particulare ale scrisului. Indicii de modificare a scrisului. Mascarea scrisului. Imitarea scrisului. Deghizarea scrisului. Expertiza grafoscopică. Pregătirea materialelor pentru expertiza grafoscopică. Formularea întrebărilor către expert. Particularitățile examinării grafice a semnăturii. Expertiza stabilirii autorului și posibilitățile ei. Notiunea de examinare tehnico-criminalistică a documentelor. Expertiza tehnică a documentelor și sarcinile ei. Reguli generale de manipulare cu documentele - probe materiale. Examinarea prealabilă a documentelor. Indicii de modificare a textului documentului. Ștergerea, tratarea cu substanțe chimice, spălarea, adăugiriile de text, corectarea, alte modificări. Procedeele de depistare a modificărilor textului (cifrelor) în documente. Expertiza textelor modificate și indescifrabile ale documentelor. Indiciile de contrafacere tehnică a semnăturii și metodele de depistare a lor. Expertiza contrafacerii tehnice a semnăturii. Obținerea modelelor pentru examinarea comparativă. Examinarea și reconstituirea textului documentelor arse și celor rupte. Indicii de falsificare a tampoanelor. Modalitățile de descoperire a falsificărilor. Posibilitățile expertizei ștampilelor și a foilor cu antet după impresiunile lor. Cercetarea și examinarea prealabilă a textelor dactilografiate și printate. Caracteristicile caracterelor mașinii de scris și ale executorului. Identificarea mașinii de scris. Expertiza textului dactilografiat. Posibilitățile identificării imprimantei calculatorului. Examinarea prealabilă a producției poligrafice. Stabilirea

tipului de caractere tipografice. Semnele falsificării formularelor de documente și procedeele de descoperire a lor. Identificarea formelor de tipar. Posibilitățile examinării de expertiză.

Tema nr. 11 Gabitoscopia judiciară

Însemnătatea și sarcinile identificării omului după caracteristicile aspectului exterior. Caracteristica particularităților aspectului exterior, clasificarea lor. Indiciile statice și dinamice. Indiciile generale și particulare. Semnele particulare și particularitățile frapante. Sistemul de descriere a caracteristicilor aspectului exterior (portretul vorbit). Folosirea metodei “portretului vorbit” în activitatea de urmărire penală și investigativ—operativă. Bazele identificării de expertiză a persoanelor după caracteristicile aspectului exterior. Mijloace tehnice contemporane utilizate la alcătuirea portretului descriptiv al persoanelor.

Compartimentul III. *Tactica criminalistică*

Tema nr. 13 Tezele generale ale tacticii criminalistice.

Noțiunea și sarcinile tacticii criminalistice. Rolul și obiectul ei. Sistemul tacticii criminalistice. Principiile tacticii criminalistice. Noțiunea de procedeu tactic, decizie, recomandare, operațiune și combinație *tactică*. Importanța tacticii criminalistice în soluționarea problemelor urmăririi penale, activității operativ-investigative și examinării cauzelor în instanțele judecătorești. Situațiile de urmărire penală: noțiunea și factorii ce constituie situațiile date. Clasificarea și importanța situațiilor de urmărire penală. Versiunile criminalistice: noțiunea și esența versiunii criminalistice. Genurile și clasificarea versiunilor criminalistice. Regulile de bază la elaborare și verificare a versiunilor criminalistice. Organizarea urmăririi penale: noțiunea și esența organizării investigației. Elementele și scopurile organizării urmăririi penale. Planificarea urmăririi penale: noțiunea și principiile planificării investigațiilor penale. Clasificarea și etapele planificării. Elementele și particularitățile planificării urmăririi penale.

Tema nr. 14 Tactica cercetării la fața locului

Noțiunea, genurile, scopurile și sarcinile cercetării la fața locului. Participanții, principiile generale și clasificarea cercetării la fața locului. Etapele și particularitățile tactice ale cercetării la fața locului. Metodele cercetării locului faptei. Particularitățile psihologice. Examinarea exterioară a cadavrului la fața locului și exhumarea. Examinarea obiectelor, documentelor, animalelor. Examinarea corporală a persoanelor. Rolul versiunilor, informației operative și al mijloacelor tehnico-criminalistice în cercetarea la fața locului. Documentarea cercetării la fața locului. Ambalarea și transportarea obiectelor, documentelor cu caracter criminalistic depistate la fața locului.

Tema nr. 15. Tactica audierii persoanelor în procesul penal

Noțiunea, esența și rolul audierii ca acțiune de urmărire penală. Tipurile și participanții la audiere. Pregătirea audierei. Utilizarea probelor existente în cauză și datelor operativ-investigative în procesul audierii. Reguli tactice de audiere. Locul și etapele audierii. Utilizarea tehnicii criminalistice în procesul audierii. Procedee tactice de audiere a martorilor și părții vătămate. Procedee tactice de audiere a bănuțului și învinutului. Particularitățile procesuale de audiere a minorilor. Aplicarea înregistrărilor audio sau video la audierea persoanelor. Particularități tactice de utilizare a probelor acumulate și datelor operative de investigație în procesul audierii persoanelor. Tactica confruntării. Noțiunea, esența și scopurile confruntării. Documentarea audierii și confruntării.

Tema nr. 16 Tactica percheziției și ridicării de obiecte sau documente

Noțiunea și sarcinile percheziției și ridicării de obiecte sau documente. Temeiurile, genurile și clasificarea perchezițiilor. Principii tactice generale ale efectuării percheziției. Participanții și etapele percheziției. Metodele și mijloacele tehnico-criminalistice utilizate la percheziția în încăperi sau a persoanelor de localități, la percheziția corporală a persoanelor. Esența ridicării de obiecte sau documente.

Participanții și procedeele tactice de efectuare a ridicării de obiecte sau documente. Particularitățile tactice și procesuale ale unor tipuri de ridicări de obiecte sau documente (corespondenței, înscrisurilor cu caracter secret și în edificiile diplomatice).

Tema nr.17. Tactica experimentului în procedura de urmărire penală și reconstituirii faptei.
Noțiunea, sarcinile și tipurile experimentului în procedura de urmărire penală și reconstituirii faptei. Locul și condițiile tactice generale, participanții la experimentul de urmărire penală sau reconstituirea faptei. Etapele și procedeele tactice de efectuare a experimentului în procedura de urmărire penală sau reconstituirii faptei. Fixarea procesului și rezultatelor experimentului în procedura de urmărire penală și reconstituirii faptei.

Tema nr.18 Tactica interceptării comunicărilor

Noțiunea, esența și scopurile interceptării comunicărilor în cadrul urmăririi penale. Particularitățile tactice ale interceptării comunicărilor. Documentarea și utilizarea rezultatelor interceptării comunicărilor.

Tema nr.19. Tactica prezentării spre recunoaștere.
Noțiunea, esența și sarcinile prezentării spre recunoaștere. Tipurile prezentării spre recunoaștere. Locul și condițiile prezentării spre recunoaștere. Pregătirea recunoașterii. Tactica prezentării spre recunoaștere a persoanelor vii. Participanții prezentării spre recunoaștere. Tactica prezentării spre recunoaștere a obiectelor. Tactica prezentării spre recunoaștere a cadavrului sau a părților lui. Documentarea procesului și rezultatelor prezentării spre recunoaștere.

Tema nr. 20. Formele și tactica utilizării cunoștințelor speciale în activitatea de investigare a infracțiunilor
Formele cunoștințelor speciale ce pot fi utilizate în activitatea de investigare a infracțiunilor. Participarea specialistului la efectuarea acțiunilor de urmărire penală. Constatarea tehnico-științifică (CTS). Expertiza judiciară. Noțiunea de expertiză judiciară și Constatare tehnico-științifică. Tipurile și clasificarea lor. Pregătirea către ordonarea expertizei judiciare sau CTS. Administrarea modelelor pentru cercetarea comparativă. Ajutorul specialistului la pregătirea și ordonarea expertizei judiciare (CTS). Formularea întrebărilor referitoare la expertiză, constatare. Respectarea prevederilor procesuale (drepturilor bănuțului, învinuțului) la ordonarea și efectuarea expertizei, constatării. Expedierea materialelor expertului concret sau instituției de expertiză și interacțiunea în procesul de efectuare a cercetărilor de expertiză. Evaluarea concluziilor expertului, specialistului. Prezentarea acestora bănuțului, învinuțului.

Compartimentul IV. METODICA CRIMINALISTICĂ

Tema nr.21. Aspecte conceptuale privind metodică criminalistică.
Noțiunea, esența și sarcinile metodicii criminalistice. Structura și conținutul ei. Bazele științifice și izvoarele metodicii criminalistice. Etapele investigării cauzelor penale.
Structura metodicilor particulare de investigare a unor categorii de infracțiuni: situațiile tipice de depistare a infracțiunii și versiunile criminalistice; caracteristica penală și criminalistică a acestora; acțiunile inițiale și de neamnat de urmărire penală în cauză; acțiunile ulterioare de urmărire penală și măsurile de investigație operativă.

Tema nr.22. Investigarea criminalistică a omorului sau vătămării integrității corporale

Situațiile tipice de constatare a cazurilor de omor, vătămării integrității corporale și versiunile criminalistice a faptei. Caracteristica penală și criminalistică a omorului depistat. Efectuarea acțiunilor inițiale și de neamînat de urmărire penală în cauză. Cercetarea la fața locului, examinarea cadavrului. Audierea martorilor, victimei rămase în viață. Efectuarea expertizei medico-legale. Reținerea, percheziția corporală și audierea bănuțului. Particularitățile audierii bănuțului, învinuțului în săvîrșirea omorului. Efectuarea acțiunilor ulterioare de urmărire penală și măsurilor de investigație operativă. Presentarea spre recunoaștere a cadavrului neidentificat. Efectuarea perchezițiilor, ridicărilor de obiecte, confruntărilor, reconstituirii faptei, experimentului în procedura de urmărire penală, expertizelor necesare etc. Utilizarea evidențelor criminalistice și operative la stabilirea cadavrelor neidentificate sau a persoanei bănuțe în săvîrșirea omorului. Interacțiunea ofițerului de urmărire penală cu organele, subdiviziunile operative la descoperirea omorului.

Tema nr.23. Investigarea criminalistică a violului

Situațiile de depistare a cazurilor de viol și versiunile criminalistice tipice în aceste situații. Caracteristica penală și criminalistică a cazului concret de viol. Audierea victimei. Constatarea medico-legală. Efectuarea acțiunilor inițiale și de neamînat. Particularitățile audierii victimei minore în cazuri de viol. Efectuarea acțiunilor ulterioare de urmărire penală.

Tema nr.24. Investigarea criminalistică a infracțiunilor contra patrimoniului

Situațiile tipice de depistare a infracțiunilor de furt, jaf, tîlhărie, escrocherie și versiunile criminalistice tipice în fiecare caz. Caracteristica penală și criminalistică a furtului, jafului, tîlhăriei, escrocheriei. Efectuarea acțiunilor inițiale și de neamînat pe cazul cercetat. Particularitățile stabilirii autorului (autorilor) furtului, jafului tîlhăriei, escrocheriei. Efectuarea acțiunilor ulterioare de urmărire penală. Particularitățile efectuării prezentării spre recunoaștere, experimentului în cadrul urmăririi penale, reconstituirii faptei, confruntării. Posibilitățile stabilirii unor circumstanțe cu ajutorul constatărilor tehnico-științifice și expertizelor judiciare. Utilizarea datelor operative de investigație la descoperirea infracțiunilor contra patrimoniului.

Tema nr.25. Investigarea criminalistică a infracțiunilor ecologice

Situațiile tipice de depistare a infracțiunilor ecologice. Caracteristica penală și criminalistică a poluării mediului (apei, solului, aerului, subsolului). Efectuarea acțiunilor inițiale și de neamînat de urmărire penală în cazurile poluării mediului. Sarcina principală a organelor la etapa inițială a investigației. Acțiunile ulterioare de urmărire penală și măsurile de investigație operativă în legătură cu depistarea poluării mediului. Particularitățile efectuării ridicării de obiecte sau documente. Posibilitățile utilizării rezultatelor expertizelor în cadrul cercetării cauzei.

Tema nr. 26. Investigarea criminalistică a infracțiunilor economice

Constatarea cauzelor infracționale economice și situațiile tipice de urmărire penală. Versiunile criminalistice și organizarea investigațiilor infracțiunei. Caracteristica penală și criminalistică a infracțiunilor economice. Acțiunile inițiale și de neamînat de urmărire penală în cazurile infracțiunilor economice. Rolul măsurilor de investigație operativă la descoperirea și cercetarea cauzelor date. Acțiunile ulterioare de urmărire penală la investigarea infracțiunilor economice. Interacțiunea ofițerului de urmărire penală cu organele operative, operativ-tehnice, de expertiză și alte instituții la descoperirea și investigarea infracțiunilor economice.

Tema nr.27. Investigarea criminalistică a infracțiunilor în domeniul transporturilor

Situațiile tipice de urmărire penală și versiunile criminalistice în cazurile încălcărilor regulilor de zbor, de securitate a circulației, de exploatare a transportului sau distrugerea intenționată a căilor de

comunicație. Caracteristica penală și criminalistică a infracțiunilor în domeniul transporturilor. Rolul cercetării la fața locului și documentării criminalistice a cazului. Acțiunile inițiale și de neamînat de urmărire penală în situațiile date. Acțiunile ulterioare de urmărire penală. Împortanța expertizelor pe aceste cauze și depozițiilor martorilor. Însemnătatea reconstituirii faptei sau experimentului în cadrul urmăririi penale.

Tema nr.28. Investigarea criminalistică a infracțiunilor săvîrșite de persoane cu funcții de răspundere

Situațiile tipice de constatare a infracțiunilor săvîrșite de persoane cu funcții de răspundere și versiunile criminalistice. Caracteristica penală și criminalistică a infracțiunilor săvîrșite de persoane cu funcții de răspundere. Rolul “flagrantului” în depistarea și curmarea infracțiunilor de categoria dată. Organizarea și efectuarea “flagrantului” în cazurile parvenirii informației referitor la infracțiunile de corupție. Efectuarea acțiunilor inițiale și de neamînat de urmărire penală. Acțiunile ulterioare de urmărire penală și măsurile de investigație operativă.

Tema nr. 29 Particularitățile investigării infracțiunilor săvîrșite de grupe criminale organizate

Particularitățile situațiilor de urmărire penală în cazurile săvîrșirii infracțiunii de grupe criminale organizate. Caracteristica penală și criminalistică a infracțiunii (infracțiunilor) săvîrșite. Efectuarea acțiunilor inițiale și de neamînat. Reținerea bănușilor și escortarea lor. Rolul cercetării la fața locului și acumularea informației probante referitor la participanții infracțiunii. Particularitățile audierii bănușilor. Utilizarea mijloacelor și metodelor operative de acumulare a informației probante. Efectuarea acțiunilor ulterioare de urmărire penală și a măsurilor de investigație operativă.

VI. Strategii de predare.

Predarea materialului teoretic al programului se va realiza printr-un ciclu de lecții și seminare, teste în scris, dezbateri prin metode tradiționale, studii de caz, discutarea referatelor științificei.

VII. Rezultate finale.

Înșușirea cursului presupune cunoașterea conceptelor, teoriilor, principiilor, metodelor și mijloacelor criminalistice utilizate în procesul prevenirii investigării și descoperirii infracțiunilor. În plan aplicativ studenții vor demonstra deprinderi de a analiza situații criminalistice concrete, de a stabili acțiunile inițiale și de neamînat de urmărire penală sau ulterioare ce se cer a fi efectuate pe anumite cauze, măsurile operative de investigație care pot contribui la stabilirea anumitor circumstanțe pe cauza cercetată. De asemenea ei vor stăpîni procedeele tactice de efectuare a principalelor acțiuni de urmărire penală și metodicele particulare de investigare a anumitor categorii de infracțiuni.

VIII. Forme de evaluare a cunoștințelor.

Curentă – teste în scris, dezbateri, referate cu note finală — examen

BIBLIOGRAFIE (obligatorie)

1. Constantin Aionîtoaie, Ion Sandu. *Tratat de tactică criminalistică*, București, 1992
2. Mihail Gheorghită. *Criminalistica*. Chișinău, 1995
3. Simion Doraș. *Criminalistica vol.1*. Chișinău, 1996
4. Simion Doraș. *Criminalistica, vol.II*. Chișinău, 1999
5. Aurel Ciopraga, Ion Iacobușă. *Criminalistica*. București, 1997
6. Ion Mircea. *Criminalistica*. Iași, 1999
7. Emilian Stancu. *Criminalistica*. București, 2002
8. Vasile Bercheșan. *Valorificarea științifică a urmelor infracțiunii. Curs de tehnică criminalistică. Vol.I*. București, 2002

9. Vasile Bercheșan. Cercetarea penală (criminalistica- teorie și practică). Îndrumar complet de cercetare penală. Ed. a 2-a revăzută și adăugită. București, 2002
10. Constantin Pletea. Criminalistica. Elemente de anchetă penală. București, 2003
11. Vasile Bercheșan, Mircea Ruiu Criminalistica. București, 2004
12. Constantin Drăghici, Mircea Lupu. Tehnica criminalistică. București, 2004
13. Nicolae Văduvă. Criminalistică. Curs universitar de tactică și metodică. Craiova, 2004
14. Gheorghe Alecu. Criminalistică. Curs universitar. Constanța, 2006
15. Lazari Cârjan. Tratat de criminalistică. București, 2005
16. Gheorghe Golubenco. Criminalistica: obiect, sistem, istorie, Chișinău, 2008
17. Basile Bercheșan. Cercetarea la fața locului principal mijloc de probă în procesul penal. București, 2006
18. Draghici C., Iacob A. Tratat de tehnica criminalistică (ed. a II-a revăzută și adăugită). SITECH, 2009.
19. Ionescu L. Expertiza criminalistică a scrisului. Ed.2, CH BECK, 2010.
20. Zamfirescu N.S. Tratat practic de psihocriminalistică – Autori și adevăruri necunoscute. UNIVERSUL JURIDIC, 2010.
21. Mircea I. Criminalistică – curs universitar. LUMINA LEX, 2010.
22. Криминалистика. Учебник для вузов/ Под ред. Проф.А.Ф.Вольнского. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 1999
23. Курс криминалистики: в 3-х томах / Под ред. О.Н.Коршуновой и А.А. Степанова. Спб., 2004
24. Белкин Р.С. Курс криминалистики. Москва, 2005
25. Криминалистика. 3-е изд./ Под ред. Проф.Н.П.Яблокова. Москва, 2005
26. Образцов В.А. Криминалистика: модели средств и технологий раскрытия преступлений. Москва, 2006
27. Ищенко Е.П., Топорков А.А. Криминалистика. Учебник. Москва, 2007
28. Аверьянова Т.В., Белкин Р.С., Корухов Ю.Г., Россинская Е.Р. Криминалистика: Учебник для вузов. 3-е изд. Москва: НОРМА, 2007
29. Агафонов В.В., Филиппов А.Г. Криминалистика. Конспект лекций. Москва, 2007
30. Криминалистика: Учебник / Под ред. А.Г. Филиппова, Москва, 2007
31. Агафонов В.В., Филиппов А.Г. Криминалистика. Москва. ЮРАЙТ, 2010.
32. Балашов Д.Н., Балашов С.В. Криминалистика. 2-е изд., доп. и перераб. Москва. ИНФРА, 2010.
33. Датий А.В., Субботин С.М. Криминалистика. Практикум. Москва. ОСЬ-89, 2009.
34. Желудков А. Криминалистика. Москва. ПРИОР-ИЗДАТ, 2009.
35. Мерещкий Н.Е. Криминалистика и оперативно-тактические комбинации. Москва. ЮРЛИТИНФОРМ, 2007.
36. Савельева М.В. Криминалистика. 2-е изд. Москва. ДАШКОВ И К, 2010.
37. Филиппов А.Г. Криминалистика. 4-е изд. Учебник для вузов. Москва. ЮРАЙТ, 2010.
38. Шурухнов Н.Г. Криминалистика: определения, схемы, таблицы, диаграммы, рекомендации. Москва. ЭКСМО, 2009.

Surse internet:

1. <http://lex.justice.md/>
2. <http://www.justice.gov.md/>
3. <http://www.gov.md/>

Bibliografie facultativă la toate temele:

1. Realități și perspective în criminalistică // Materialele Simpozionului de Criminalistică din 29 octombrie 2002. București, 2003
2. Criminalistica la începutul mileniului trei: constatări, tendințe, perspective // Materialele simpozionului internațional de criminalistică, 24-25 septembrie 2004. Chișinău 2005

3. Rolul și contribuția probelor criminalistice și medico-legale în stabilirea adevărului // Materialele Simpozionului de Criminalistică din 27 octombrie 2004. București, 2005
4. Metode și tehnici de identificare criminalistică// Materialele Simpozionului de Criminalistică din 27 octombrie 2005. București, 2006

Bibliografie la fiecare temă:

Тема nr. 1

1. Белкин Р.С. Криминалистика : проблемы, тенденции, перспективы: общая и частные теории. Москва, 1987
2. Васильев А.Н., Яблоков Н.П. Предмет, система и теоретические основы криминалистики. Москва: МГУ, 1984
3. Эскархопуло А. Основы криминалистической теории. Спб, 1992
4. Возгрин И. Введение в криминалистику. Спб, 2003

Тема nr. 2

1. Белкин Р.С. Криминалистика: проблемы сегодняшнего дня-злободневные вопросы российской криминалистики. Москва: НОРМА, 2001

Тема nr. 3

1. Goludenco Ch.. A Talmațchi .Conceptul de criminalistică în țările dezvoltate// Simpozia professorum (seria Drept). ULIM. Chișinău, 2000, p. 28
2. Белкин Р.С., Винберг А.И. История советской криминалистики. Москва, 1982-1983

Тема nr. 4

1. Lucian Ionescu, Dumitru Sandu. Identificarea criminalistică. București, 1990
2. Колдин В.П. Идентификация при расследовании преступлений. Москва, 1978
3. Сегай М.Я. Методология судебной идентификации. Киев, 1970
4. Корухов Ю.Г.Криминалистическая диагностика при расследовании преступлений. Москва, 2000

Тема nr. 5

1. Legea RM nr.216-XV din 29 mai 2003 cu privire la Sistemul informațional integral automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni (Monitorul oficial nr.170-172 din 8.08.2003)
2. Instrucțiunea MAI cu privire la sistemul de evidențe.
3. Волынский А.Ф., Россинская Е.Р. Криминалистическая регистрация. Москва, 1992

Тема nr. 6

1. Белкин Р.С. Курс советской криминалистики: в 3-х томах. Москва ,1979
2. Грамович Г.И. Научно-технические средства : современное состояние, эффективность использования в раскрытии и расследовании преступлений. Минск, 1999
3. Турчин Д.А., Чижиков И.С. Полевая криминалистика и ее практические применений. Москва, 2006

Тема nr. 7

- 1.Компьютерные преступления: способы совершения и раскрытия / Под ред акад. Б.П.Смагоринского. Москва, 1996
2. Селиванов Н.А. Проблемы борьбы с компьютерной преступностью// Законность. Москва, 1993, № 8, с.36-40
3. Федоров В. Компьютерные преступления: выявление, расследование и профилактика// Законность. Москва, 1994, № 6, с.44-47
- 4.Гаврилов М.В., Иванов А.Н. Осмотр при расследовании преступлений в сфере компьютерной информации. Москва, 2007

Тема nr. 8

1. Iuliu Pagoni. Fotografia: de la teorie la practică. București, 1987
2. Fotografia judiciară. Colectiv de autori. Editura Ministerului de Interne. București, 1992
3. Ищенко Е.П., Ищенко П.П., Зотчев В.А. Криминалистическая фотография и видеозапись: Учебно-практическое пособие/Под ред проф. Ищенко Е.П. Москва, 1999
4. Справочная книга криминалиста. Отв.редактор проф. Н.А. Селиванов. Москва, 2000

Тема nr. 9

1. Gheorghe Golubenco. Urmele infracțiunii(Teoria și practica examinării la fața locului). Chișinău: Garuda-art, 1999
2. Осмотр места происшествия: Практ. пособие/ Под ред. А.И.Дворкина. Москва, 2000
3. Крылов И.Ф. Криминалистическое учение о следах. Ленинград, 1976
4. Крылов И.Ф. В мире криминалистики. Москва, 1980
5. Федоров Г.В. Одорология: Запаховые следы в криминалистике. Минск, 2000
6. Филькова О.Н. Справочник эксперта-криминалиста. Москва, 2001

Тема nr.10

1. Vasile Măcelaru. Balistica judiciară. București, 1972
2. Подшибякин А.С. Холодное оружие : Криминалистическое учение. Москва, 1997
3. Моторный В.А. Криминалистическая взрывотехника. Москва, 2001
4. Корма В.Д. Предварительные криминалистические исследования следов применения оружия. Москва, 2005
5. Legea RM din 18.05.1994 privind controlul asupra armelor individuale
6. Hotărîrea Plenului CSJ RM nr. 31 din 9.11.1998 cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre purtarea, păstrarea, transportarea, fabricarea, desfacerea ilegală, sustragerea armelor de foc, a munițiilor și a substanțelor explozive, păstrarea neglijentă a armelor de foc și a munițiilor.

Тема nr.11

1. Lucian Ionescu. Expertiza criminalistică a scrisului. Iași, 1973
2. Nicolae Buzatu, Gheorghe Popa. Expertiza bancnotelor și a altor instrumente de plată. București, 2003

Тема nr. 12

1. Топорков А.А. Словесный портрет: Практической пособие. Москва, 1999

Тема nr. 13

1. Mihail Gheorghică. Tezele generale ale tacticii crirninalistice. Chusináu, 2004.
2. Баев О.Я. Тактика следственных действий. Воронеж, 1992
3. Белкин Р.С. Очерки криминалистической тактики. Волгоград, 1992
4. Васильев А.Н. Следственная тактика. Москва, 1976
5. Васильев А.Н. Тактика отдельных следственных действий. Москва, 1981
6. Драпкин Л.Я. Основы теории следственных ситуаций. Свердловск, 1987
7. Дулов А.В., Нестеренко Л.Д. Тактика следственных действий. Минск, 1971
8. Бахин В.П., Биленчук П.Д., Кузьмичев В.С. Криминалистические приемы и средства разрешения следственных ситуаций. Киев, 1991
9. Чурилов С.Н. Криминалистическая тактика: учебное пособие в структурно-логических схемах. Москва, 2001
10. Волчецкая Т.С. Криминалистическая ситуалогия. Калининград, 1997
11. Бандура О.А., Лукашевич В.Г. Криминалистическая версия: гносеологический, логический и психологический аспектыю Киев, 1991
12. Шейфер С.А. Следственные действия. Основания, процессуальный порядок и доказательственное значение. Москва, 2004

13. Гаврилин Ю.В., Победкин А.В. Следственные действия. Учебное пособие. Москва, 2006

Тема nr. 14

1. Mihail Gheorghiuță. Tactica cercetării la fața locului. Chișinău, 2004
2. Vasile Bercheșan. Valorificarea științifică a urmelor infracțiunii. București, 2003
3. Marin Ruiu. Valorificarea științifică a urmelor infracțiunii. București, 2003
4. Кузнецов П.С. Работа со следами на месте происшествия: теория и практика деятельности, Екатеринбург, 1993
5. Грамович Г.И. Особенности осмотра неопознанных трупов. Минск, 1993
6. Осмотр места происшествия по делам насильственной смерти: пособие для следователей / Под ред. А.В. Дулова и Н.И. Порубова. Минск, 1995
7. Антонов В.П. Особенности организации производства осмотра места происшествия по делам террористической направленности. Москва, 2006
8. Гаврилов М.В., Иванов А.Н. Осмотр при расследовании преступлений в сфере компьютерной информации. Москва, 2007

Тема nr. 15

1. Ароцкер Л.Е. Тактика и этика судебного допроса. Москва, 1969
2. Порубов Н.И. Научные основы допроса на предварительном следствии. Минск, 1978
3. Доспулов Г.Г. Психология допроса на предварительном следствии. Москва, 1976
4. Васильев А.Н., Карнеева Л.М. Тактика допроса при расследовании преступлений. Москва, 1970
5. Гаврилов А.К., Закатов А.А. Очная ставка. Волгоград, 1978
6. Пронин К.В. Тактика допроса в суде: учебное пособие для вузов. Москва, 2006
7. Тетюев С.В. Процессуальные особенности допроса несовершеннолетнего обвиняемого. Москва, 2006
8. Суворова Л.А. Идеальные следы в криминалистике. Москва, 2006

Тема nr. 16

1. Mihali Gheorghiuță. Tactica reținerii bănuțitului, învinuitului (Tactica percheziției și tactica ridicării de obiecte sau documente). Chișinău, 2004
2. Астапкина С.М. Тактика обыска и выемки. Москва, 1989
3. Закатов А.А., Ямпольский А.Е. Обыск. Волгоград, 1988

Тема nr. 17

1. Жукова Н.И., Жуков А.М. Производство следственного эксперимента. Саратов, 1989
2. Куванов В.В. Реконструкция при расследовании преступлений: учебное пособие. Караганда, 1978
3. Авсюк Н.В. Процессуальные и тактические особенности проверки показаний на месте. Минск, 1990
4. Белоусов В.И., Натура А.И. Проверка показаний на месте в ходе предварительного следствия. Москва, 2006

Тема nr. 18

1. Самошина З.Г. Вопросы теории и практики предъявления для опознания на предварительном следствии. Москва, 1976
2. Гапанович Н.Н. Опознание в следственной и судебной практике. Минск, 1978
3. Самолаева Е.Ю. Теория и практика предъявления для опознания людей. Москва, 2004

Тема nr. 19

1. Ивченко Л.И. Тактика контроля и записи переговоров и использование результатов этого следственного действия в расследовании преступлений. Москва, 2005

Тема нр. 20

1. Букалов К.А. Использование специальных товароведческих познаний на предварительном следствии. Москва, 1982

Тема нр. 21

1. Шмонин А.В. Методика расследования преступлений. Москва, 2006

Тема нр. 22.

1. Лапин В.О. Расследование преступных посягательств на жизнь, здоровье, честь и имущество лиц, выявляющих и расследующих налоговые правонарушения. Москва, 2006

Тема нр. 23

1. Игошин В.Н. Криминалистическое изучение личности преступника по делам об изнасиловании и его тактическое и методическое значение. Ижевск, 1993

Тема нр. 24

1. Никитина Е.В. Особенности первоначального этапа расследования умышленного уничтожения или повреждения имущества. Москва, 2006
2. Новикова Ю.В. Расследование краж, совершенных группой лиц. Москва, 2005
3. Асташкина Е.Н., Марочкин Н.А. Квартирные кражи: проблемы оптимизации и алгоритмизации первоначального этапа расследования. Москва, 2005

Тема нр. 25

1. Коновалова В.Е. Осмотр места происшествия по делам об экологических преступлениях // Современные достижения науки и техники в борьбе с преступностью. Минск, 1992
2. Моисеенко Л.Е. Судебно-техническая экспертиза при расследовании экологических преступлений// Актуальные проблемы судебной экспертизы и криминалистики, Киев, 1993

Тема нр. 26

1. Расследование преступлений, совершаемых в сфере экономической деятельности. Учебное пособие/ Под ред. Проф. Фирсова Е.П. Москва, 2005
2. Журавлев С.Ю. Расследование экономических преступлений. Москва, 2005
3. Лапин Е.С. Руководство по расследованию незаконного использования товарных знаков, Москва, 2006

Тема нр. 27

1. Родионов Д.Д. Расследование дорожно-транспортных происшествий. Москва, 1990
2. Стешиц В.К., Гурский В.Г. и др. Организация расследования ДТП, с места совершения которых водители скрылись. Минск, 1990
3. Нургалиев Б.М. Особенности осмотра места происшествия и возможности судебных экспертиз по делам о столкновениях транспортных средств. Караганда, 1993

Тема нр. 28

1. Яковлев М.М. Расследование отдельных категорий преступлений, связанных с профессиональной деятельностью. Москва, 2006

Тема нр. 29

1. Быков В.М. Криминалистическая характеристика преступных групп. Ташкент, 1986
2. Гуров А.И. Профессиональная преступность. Прошлое и современность. Москва, 1990
3. Данилюк С.Е. Проблемы борьбы с организованной преступностью// Современные достижения науки и техники в борьбе с преступностью. Минск, 1992

2. Гауфман Л.Д. Организованная преступность: понятие, виды, тенденции, проблемы уголовно-правовой борьбы. Москва, 1993